

TARTALOM

ELSŐ KÖTET

<i>Részletek az első kiadáshoz írt szerzői előszókból és a kiadó előszava az új kiadáshoz</i>	5
---	---

I. Készülődés

Faj és irodalom	13
Népiesség és népiség	27
Új reformkor felé	31
Új enciklopédia	36

II. A minőség forradalma

1. Európa

Tanú	49
A minőség forradalma	51
Keats Hyperionja, vagy a minőség forradalma	54
Aristophanes	59
Görögök és a halott hagyomány	68
Töredékek a Róma utódaiból	76
1. Bizánc	79
2. Barbár királyságok	96
3. Justinianus és Theodora	101
4. Nagy Gergely és Heraclius	103
5. Az izlám	108
Tizenegyedik század	111
VII. Gergely	112
Roland	117
Tizenhatodik század	119
Ariosto	122
Rabelais	127
Montaigne	133
Vázlatok „A tizennyolcadik század”-hoz	139
1. A történelmi táj	140
2. Aranykor és történetírás	142
3. Hume és Kant	153

A huszadik század vezérjelenségei	166
Proust módszere	
Elbeszélés és emlékezés	179
Proust világa	194
Proust jövője	204
Három Goethe-tanulmány	213
Kritikai napló	
Ortega: La rebelion de las masas	217
Schlumberger: Saint-Saturnin	220
Virginia Woolf: Orlando	223
Roger Martin du Gard: Les Thibault	225
Sigrid Undset: Kristin Lavransdatter	228
Bontempelli: La famiglia del fabbro	231
Lawrence: Apocalypse	234
Korányi Sándor	237
Európa földrengéstérképéhez	
1. Cahier de revendications	242
2. Curtius és a Die Tat	245
3. Egy árnyék Ortega mögött	249
Négy tanulmány 1936-ból	
1. A Glastonbury romance és a huszadik századi regény	253
2. Fatalizmus vagy veszélytudat?	260
3. Hendrik de Man: A szocialista eszme	265
4. Európa anthropológus szemmel	277

2. Új enciklopédia felé

A kapitalizmus vége	285
Három kortárs	
Oswald Spengler: Jahre der Entscheidung	296
Maritain: Primitif du spirituel	304
Sztalin: Les questions du Léninisme	309
Dilthey, egy német tudós	315
Emberi változatok és a tudomány	
1. Az ember és az emberek	326
2. A háló és a hal	326
3. Orvosi alkattan	328
4. Alkat és jellem	331
5. Változatok test nélkül	334
6. A fejlődés kétértelműségei	336
Orvostörténet és szellemtudomány	338

A fizika átalakulása	
1. Bevezető	358
2. Az Einstein-elmélet	358
3. A kvantumelmélet	361
4. Műveletek és fogalmak	364
5. Rokonságok	366
A kiterjedő világegyetem (Eddington új könyve)	368
Természettudomány és mitológia	
Vita Hamvas Bélával	372
Démonok, törvények, titkok	376
Vallások	383
Bethlen Miklós	395
Arany János	404
A Nyugat elődei	417
Ady Endre	441
A teológus Ady	454
Hiányzó arcképek	
Kafka Margit	460
Juhász Gyula	462
Kosztolányi Dezső	464
Bírálatok	
Öt költő	468
Dante-tolmácsolók	478
Székelyek	486
Móricz Zsigmond: Erdély	490
Kodolányi János novellái	494
Szabó Lőrinc Goethe-fordítása	496
Földi: Isten országa felé	497
Szekfű Gyula: Tizennyolcadik század	498
Nephelokokkugia	502
Közép-Európa	
Tejtestvérek	508
Összehasonlító népköltészet	510
Egy folyóirat terve	513
Levél Duna-Európáról	515
Arne Novak cseh irodalomtörténete	516
Négy kísérlet (A Berzsenyi-könyv elmaradt bevezetése)	520
Berzsenyi útja	534
A rejtélyes költő (Katona József)	541

Béke a háborúban	1121
Veres Péter: Falusi krónika	1125
Silja	1127
Hol vagy ember?	1131
Egy műfaj haldoklása	1138
Újságíró – újság nélküli	
Az idők gerincén	
Ágak és gyökerek	1145
Magyarok kibékülni	1147
A döntés éveire	1151
Magyar radikalizmus	1155
Erdély ünnepére	1164
Kisebbségből kisebbségbe	1168
A jobbak egységéért	1172
Az értelmiség önérzete	1173
Március 15.	1177
Találkozás a tejsarnokban	1181
Cikkek napilapba	
Magyar vidék	1185
Az ifjúság kérdez	1190
Kiállítás Vásárhelyt	1193
Magyar szigetek	1196
Magyar ének Firenzében	1199
Népművelés	
Parasztkollégiumok	1202
A vásárhelyi példa	1204
Darányi diákkotthon	1207
Levél a harctérről	1209
Krónikák	
1. Pápa	1214
2. Kenese	1217
3. Zala	1220
4. Alföld	1223
5. Vidékről jövet	1227
6. Eklézsiajárás	1231
7. Széchenyi	1233
Emlékek	
A lángész és a kortársak	1236
Megg halt egy tanárom (Emlékek Pintér Jenőről)	1240
Kozma Miklós	1245

Magyar nyelv	
Nyelvébresztés és nyelvtisztítás	1249
Idegen szavak	1252
Romlott vagy épült a magyar nyelv?	1255
Kelet-Európa	
Krlezsa Adyról	1261
Híd a Dráván	1264
Most, Punte, Silta	1271

IV. Az értelmiség hivatása

Második szárszói beszéd	1279
Nagyváradai beszéd	1292
Népi író	
1. Egy kis szociológia	1297
2. Teremtő leltározás	1301
3. Hiányzó mohóság	1304
4. Népre hangolódók	1309
5. Egy összegező	1314
6. Hiányok	1317
7. Veszélyek	1320
Madáchot olvasva	1322
Magyar építészet	1334

1349

1349